

Ds. J. Schotel (1825-1914)

ÉÉN DING NODIG

Leerrede naar aanleiding van Hebreeën 11 : 6

VOORZANG: Psalm 42 : 7.

"Wat buigt gij u neder, o mijn ziel ! en wat zijt gij onrustig in mij ? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven; Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts, en mijn God!"

David - want algemeen kent men dit en het volgend lied aan hem toe - bevindt zich in benarde omstandigheden. Vrij algemeen is de gedachte dat deze beide Psalmen 42 en 43, zo de laatste geen aanhangsel is van de eerste (gelijk sommigen willen) vervaardigd zijn tijdens zijn vlucht voor Absalom.

Hij spreekt door het geloof zijn ziel aan, welke hij eerst vraagsgewijze berispt wegens hare wanstaltelijke houding tegenover de Heere. Die wangestalte noemt hij een buiging en onrust. Er is een gunstige buiging der ziel voor de Heere, wanneer zij vloeit uit de ware geloofskennis. Dat is een eerbiedig buigen der ziel, een buigen met heilige bewondering en aanbidding van Gods volmaaktheden, die zich voor haar kennelijk openbaren in al Zijn werken (Psalm 138 : 2e). Doch zodanig was toen Davids ziel niet gebogen; dit buigen was een vrucht des ongeloofs, en veroorzaakte onrust, waarom hij dan ook, op rechtmatige wijze vermanend, tegen zichzelf optreedt zeggende : "wat buigt gij u neder, en wat zijt gij onrustig?"

Dat zijn ziel zich neerboog, brachten de omstandigheden mede, waarin David zich bevond. Zie, daar vlucht hij de hofstad uit, door de onnatuurlijke opstand tegen hem, door zijn eigen kind veroorzaakt, dat zijn vader naar de troon, de kroon en het leven stond! Barrevoets, het hoofd omwonden nadert hij het Overjordaanse. En daar ontmoet hij Simeï, een man uit Benjamin, die David naging, stof in de lucht werpende, en al vloekende, zijn vijandschap, gelijk bittere gal, tegen de koning uitbrakende, gelijk de geschiedenis ons er van meedeelt. Doch het voornaamste was het bewustzijn van David, dat hem dit alles overkwam door eigen schuld! Mij dunkt dat terwijl Absalom hem vervolgde en Simeï hem vloekte, hij de gezant des hemels nog met opgestoken vinger voor zich ziet staan, en tot hem hoort zeggende: "de Heere heeft uw zonden weggenomen, doch 't zwaard zal van uw huis niet wijken", 2 Sam. 12. Een en ander kwam op hem aan gelijk een zware last, waardoor zijn ziel zeer gebogen werd en zich onrustig gevoelde. Hij spreekt tot haar, hij maant haar af van die ongelovige buiging en het moedeloos neerliggen onder deze omstandigheden alsof er geen hoop en verwachting meer voor hem zou zijn, zeggende: "Wat buigt gij u neder, o mijne ziel! en wat zijt gij onrustig in mij ?" Doch na haar deze onbetamelijke gestalte onder het oog te hebben gebracht en na deze ernstige vermaning maant hij haar aan tot een tegenovergestelde oefening: hoop op God! En hij geeft dan de reden aan, waarom zij op de Heere moest hopen, want, zegt hij, ik zal Hem nog loven. Waar de dichter zijn ziel toe aanmaant, is dus op de Heere te hopen. Dat is niet dat ijdel, lijdelijk wachten, waarvan de wereld vaak de mond vol heeft en zich troost in druk, zeggende: ik hoop maar op de goede God! En... zij kent Hem niet! Hoe zal zij op Hem kunnen hopen? En zij gaat in de zonden onbekommerd door; hoe zou zij op Hem mogen hopen? Dit hopen op God, waartoe de dichter zijn ziel

opwekt, is die werkzame geloofsdaad des gelovigen, waar hij met al Zijn noden tot de Heere vlucht, geheel zijn lot en weg aan Hem toevertrouwt en in handen geeft, vertrouwend op grond Zijner belofte, dat Hij alles om Christus wil zo zal maken, dat het uitlopen zal tot Zijn eer en tot zaligheid van de gelovige! Dit gelooft hij vast en zeker, zelfs temidden van de ellende, alsof alle zwaarigheid reeds was opgeheven; zodat al is er geen rund meer op de stal, enz., hij nochtans van vreugde opspringt in de Heere.

Wat het geloof van verre ziet, heeft de hoop reeds in handen!

Het beloofde goed, dat door het geloof in de toekomst wordt gezien, daarin verblijde zich de hoop als had zij dit reeds in bezit. David zegt: "hoop op God, want ik zal Hem nog loven"; ondanks dat de toestand zeer hachelijk is, zal ik de Heere nog loven; ja, al weet ik niets van de wijze hoe God mij zal redden, gelijk Jona ook niet wist op welke wijze hij uit de buik van de walvis zou ontkomen, toch zal ik de Heere in Zijn heiligdom aanschouwen. Daarom zegt David tot zijn ziel: "hoop op God, want ik zal Hem nog loven".

Waar hij dan de Heere die hem zou uithelpen, nog loven zou, zo bestond er ook geen oorzaak voor zijn ziel, om zich moedeloos neer te buigen en zich ongelovig te verontrusten! Doch kon de dichter zich hierin niet vergissen? Immers wat wij gaarne hebben dat hopen wij het liefst! Er is zoveel hoop zonder grond! Zeker! En op een goede grond voor onze hoop, daar komt het al op aan! Is er deze niet, helaas, dan is zij gelijk een huis der spinnen, dat de hopende begeeft en hem in zijn verwachting teleurstelt! Zo hopen alle mensen op de zaligheid of op een betere toekomst. Doch op wat grond? Jawel! zij hebben grond om op te hopen; zij hebben iets, waarop zij leunen; anders waren zij der wanhoop prijsgegeven! Doch wat is die grond? Is hij bestand tegen storm en watervloed? Neen, bij niet één genadeloos mens! Deze heeft niets dan valse gronden voor zijn hoop, welke hem zullen ontzinken. Met onze dichter was dit echter het geval niet; hij geeft twee hechte, onomstotelijke gronden voor zijn hoop aan, zodat Salomo er van zou zeggen tot zijn vader: "Uw verwachting zal niet afgesneden werden!" Hij zegt: "Hij is de menigvuldige Verlossing Mijs aangezichts, en mijn God!"

De Heere was de God van David! Ja, Hij is dat als Schepper en Weldoener van ieder mens; doch van David was Hij dat in betrekking tot het genadeverbond, door de Messias, uit welke verbondsbetrekking alle gelovigen Hem, als hun God, zich door het geloof eigenen. De Heere is hun eigendom, niet omdat zij Hem zich door het geloof toeëigenen, maar omdat Hij Zichzelf als zodanig verklaard heeft, Psalm 50 : 7b (Ik God, ben uw God!) zodat de toeëigening des geloofs meer een echo der ziel is. Die verklaring van Jehova is de baarmoeder van alle andere beloften, welke allen in Christus Jezus ja en in Hem amen zijn, Gode tot heerlijkheid! Daarom wordt zij als de hoogste weldaad geroemd, Psalm 33 : 12: , "Welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere is!" En daar gaat het om bij het volk!

Neen, zij vragen niet: wat geeft de Heere? maar: wie is de Heere? Het gaat hun er om met dat Wezen op een goede voet te staan en in vrede en gemeenschap met Hem te verkeren, en niet zozeer om de Weldaden, want dat God hun God is, is hun de grootste schat, ofschoon de Heere belooft, dat Hij Zijn liefhebbers zal doen beërven een goed, dat bestendig is.

Nu, die grote schat bezat onze dichter. Hij zegt: Hij is mijn God! en dat Hij dat is, heeft Hij meer dan eenmaal bewezen! En hier is het alsof alle uitredingen een voor een aan den zoon van Isai vertoond worden, een grote reeks van uitredingen, wier getal niet te noemen was, uitredingen uit zeer gevaarlijke posities, waarvan hij onder andere op schone wijze heeft gezongen in de achttiende psalm. Daarom noemt hij de Heere zijn God zelf: de verlossing zijns aangezichts! En aldus had zijn hoop en verwachting een hechte grond, en kon Hij zijn ziel dus in die benarde omstandigheden bestraffen over haar ongelovige, onrustige gestalte, en haar vermanen om op de Heere te hopen.

David sprak dit tot zijn ziel, eigenlijk tot zichzelf! Hij en zijn ziel maakten de persoon van David uit!

Wie hier dan met elkaar aan het redekavelen zijn? Wel, eenvoudig: de gelovige David is met weerzin vervuld over de grote macht der nog bij hem aanwezige verdorvenheid! Tot die verdorvenheid behoort ook de nog bij hem overgebleven mate des ongeloofs, welke steeds weer zijn God tot een leugenaar trachtte te maken. Vers 4 zegt hij: mijn tranen zijn mij tot spijze, dag en nacht, omdat zij de ganse dag tot mij zeggen: "waar is uw God?" Let er eens op: wie waren dat, die dit de ganse dag tot hem zeiden? De vijanden van buiten? Nu ja, dat die dit zeiden, is wel te denken, doch hij zegt: dat zij dit de gansn dag tot hem zeiden. Sprak dan aldus zijn omgeving? Dat is niet te onderstellen. Die omgeving bestond uit zijn boezemvrienden! Gij denkt mogelijk aan Simēi! Doch David spreekt van hen in het meervoud, en nu kan het zijn dat hij in de taal van die een onverlaat de taal der gehele bende opstandelingen vernam, echter is het niet minder waarheid, dat er een gehele bende in zijn hart de ganse dag luide tot hem zei: waar is nu uw God? En terwijl

zijn ziel door dat geschreeuw bijkans scheen overmeesterd te zijn, om zich in het koor der vijanden te zullen gaan mengen - want zij boog zich reeds ongelovig neder en was derhalve onrustig in hem - zo roept hij door de invloed des Heiligen Geestes in het geloof haar bestraffend en besturend toe: "wat buigt gij u neder", enz.

Hier is de strijd van Gods volk in eigen hart tussen geloof en ongelooft, welke beide machten in de ziel huisvesten, en waartegen dat volk niet bestand is, tenzij de Heere tussen beiden komt, gelijk hier het geval was. En zo dat gebeurt, dat de Heere aan de spits treedt, dan wordt de mond der vijanden gesnoerd, al schreeuwden zij van binnen dan nog zo oorverdovend! De vader van het ongelukkige kind bad daarom den Heiland zo ernstig: "Heere! ik geloof ! Kom mijn ongelovigheid te hulp!" Tot het ernstig bidden van deze bede bestaat bij ons noodzaak. Daarvan zal u onze tekst overtuigen.

TUSSENZANG Psalm 119 : 8, 9.

Onze tekstwoorden vindt gij in Hebrëen 11 : 6:

***"Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.
Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken".***

De Apostel Paulus, want hij is voor ons de schrijver van de Hebrëenbrief, is daarin voortdurend bezig om de jeugdige gemeente te Jeruzalem in het geloof te sterken, en aan te dringen bij hen op een helder geloofsleven in de gemeenschap met haar gezegend Hoofd, de Heere Jezus Christus. Beide was voor die jeugdige gemeente noodzakelijk! Zij had een geweldige strijd te strijden met twee machten, waartegen zij niet bestand was, tenzij gedurige versterking kwam, welke de Heiland haar dan ook schonk door Zijn Woord en door Zijn Geest, Die zich van het Woord bediende.

De eerste der vijandige machten lag bij haar zelf, en de andere buiten haar; die bij haar te zoeken en te bestrijden was, is, behalve de gewone ellende, ieder Christen eigen het Joodse ideaal of denkbeeld! Zij, joden van oorsprong, hadden een hartstochtelijke voorliefde voor de thans afgeschafte ceremoniële wet en al de aankeve van de dienst. En nu moest deze verwisseld worden met de hoogst eenvoudige dienst, door het Hoofd der gemeente verordend of ingesteld. De Heere moest nu door hen gediend worden zonder tempel, zonder priesterstoet, zonder altaar, zonder offer en zonder schaduwen, geheel in geest en in waarheid! Het lichaam der schaduwen was toen verschenen; de wet was door Mozes gegeven, doch de genade en de waarheid is door Christus Jezus geworden, Joh. 1 : 17. En zo dus had zij de Heere, de God Israëls te dienen door het geloof in de Christus!

En dit is wat voor een Jood, die met Oosterse gloed aan de inzettingen der vaderen zo zeer gebonden was! Doet daarbij nog de valse opvatting, die zij door verkeerd onderricht hadden, van de beloofde Messias; Hij zou naar hun ideaal een groot man zijn, die het Jodendom van de macht der Romeinen verlossen zou en de staat van Israël zou terugvoeren tot de dagen van David en Salomo, waarin de vreemde naties de rijke goudstaven aan Israëls voeten in menigte zouden komen neerleggen! En daarentegen staat daar nu de Zoon van God, in vlees gehuld, in diep vernederde staat, naar de tekening van Jes. 53, Die op gewelddadige wijze Zijn leven liet op het vloekhout. Daarin, in die Gekruiste, hadden zij hun gerechtigheid en zaligheid te zoeken; in die weg, hadden zij de God der vaderen te dienen!

O, geliefden, het is een wonder dat een onzer tot God bekeerd wordt, maar nog groter wanneer zulks een Jood geschiedt.

Dit moest hun door de Apostel verklaard worden tot versterking in het geloof ! Doch buiten haar waren de vijandige machten. Hun broederen naar het vlees hadden zij met vuur en zwaard tegen zich, gelijk hun voorspeld was, zodat het wat zei, dat zij met blijdschap de beroving hunner goederen aanschouwden.

Hiertegen sterkt Paulus hen doorgaans in deze brief, doch vooral in ons teksthoofdstuk. Daarin stelt hij een galerij van geloofshelden voor, waarvan sommigen leefden voor en anderen na de wetgeving, en toont de Hebrëen dat deze hetzelfde geloof bezaten als zij, terwijl hij hen wijst op de uitkomst.

Eerst voert hij Abel aan: hij bracht, door het geloof, een meerdere offerande dan Kain! Daarna Enoch, die God uit de strijdende Kerk zonder te sterven in de triumferende plaatste, ten bewijze dat hij Gode

behaagde; en hier, in onze tekst, veroorlooft hij zich een uitstap en zegt: maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, enz.

"Eén ding is nodig!"

Dat plaatsten wij aan het hoofd onzer tegenwoordige beschouwing.

En dat éne nodige, wat is het anders dan het geloof?

Mijn tekst zegt het u:

1. Door zijn tegenstelling, en
2. Door zijn aangevoerde reden.

Wanneer wij dit uit de tekst betoogd hebben, willen wij deze waarheid toepassen op ons hart en leven. De Heere geleide ons door Zijn Geest in de waarheid en make haar dienstbaar tot bekering bij aanvang of voortgang! Dat zij zo!

1. Dat éne nodige is niet anders dan het geloof, zeiden wij; want de tekst zegt dit in zijn tegenstelling, welke luidt: "maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen". Het geloof is de hoofdgedachte, waarmee de Apostel in dit hoofdstuk zich bezig houdt, derhalve hetzelfde geloof, door hem in vers 1 omschreven als een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet, dus het zaligmakend geloof.

Wanneer ik zeg, dat de Apostel het geloof heeft omschreven in vers één als een vaste grond, enz. dan bedoel ik dit niet als omschrijving van het zaligmakend geloof in zijn wezen! Dit wordt gedaan in de zevende Zondag van de Heidelbergse Catechismus, waar geantwoord wordt op de vraag:

"Wat is een oprecht geloof?" "Een oprecht geloof is niet alleen een zeker weten of kennis, waardoor ik het al voor waarachtig houd, dat ons God in Zijn Woord geopenbaard heeft, maar ook een zeker vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van God geschonken zij, uit loutere genade, alleen om de verdiensten van Christus", terwijl de Apostel in dat vers aangeeft hoe het zaligmakend geloof werkzaam is omtrent de beloften Gods, dus, geen omschrijving van het wezen des geloofs, maar van het werk des geloofs, zoals het zich, ook in de treurigste omstandigheden, op Gods beloften verlaat, hoe onwaarschijnlijk zij ook, naar menselijke berekening, kunnen vervuld worden. Dit blijkt uit des Apostels omschrijving in vers 1 en uit de door hem in het vervolg aangehaalde voorbeelden of personen, die dit geloof zo kennelijk in hun leven hebben geoefend.

Derhalve bedoelt hij in onze tekst datzelfde geloof, - het zaligmakend geloof, waardoor Abel een meerdere offerande offerde dan Kain en waardoor Enoch getuigenis bewam dat hij Gode behaagde. Om nu de noodzakelijkheid des geloofs om Gode te behagen te doen uitkomen, geeft hij in onze tekst de scherpe tegenstelling: "maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen!" .

Ook hier verklaart zich de Apostel geen man te zijn naar de geest van onze tijd; de geest dezes tijds toch legt alle gewicht op een deugdzaam wandel, en niet het geringste gewicht op het geloof. Volgens hem is het tamelijk wel hetzelfde wat men gelooft, hetzij men gelooft wat een Jood of wat een Roomse gelooft, of wat protestanten van onderscheidene belijdenissen geloven, dit doet niets ter zake. En al gelooft men niets, ook al goed, wanneer men zich slechts als iemand openbaart, die een voorstander is van de moraal of zedelijkheid! Is men dit, dan behaagt men de Heere, elk in zijn religie, waarin hij geboren en opgevoed is, en er zal dan ook geen grond bestaan om voor de toekomst te vrezen, want het zal met hen zeer goed aflopen. En de Apostel legt hier juist omgekeerd alle gewicht op het geloof, en heel de moraal, zo zij geen vrucht des geloofs is, heeft bij hem niet de minste waarde voor de hemel; men bekomt door haar zelfs niet eens een vriendelijke toeknik van boven!

Doch vloeit zij uit het geloof, gelijk zij er ook een onafscheidelijke vrucht van is, dan heeft zij voor hem grote betekenis; doch ook eerst dan! Ik weet wel dat daar tegen geschreeuwd wordt en dat de geest des tijds zegt: dan kan een mens zonder het zogenaamd zaligmakend geloof niet, gelijk een Enoch, met God wandelen? Dan zou hij niet, evengelisch hij, Gode behagen? Dan zou hij niet, evenals Enoch, in de hemel bij zijn dood kunnen worden opgenomen? Paulus zegt ronduit: "neen, zonder geloof is dat onmogelijk!"

Derhalve: wat men ook heeft en hoe men zich op wettisch gebied ook afslooft, zonder het zaligmakend geloof is het onmogelijk Gode te behagen.

Wellicht zweeft u een vraag rond de lippen, namelijk deze: waarom is dit onmogelijk?

Om haar te beantwoorden is het nodig dat wij weten van welke onmogelijkheid hier sprake is.

Er is een volstreekte onmogelijkheid, die zaken uit haar aard en natuur altijd onmogelijk gemaakt hebben, en die wel een onmogelijkheid zal blijven; zo was, bijvoorbeeld, is en blijft een onmogelijkheid dat God liegen kan, want Hij is de Waarheid zelf! Het is onmogelijk dat God zondigen kan, want Hij Zelf is de Heiligheid. Het is onmogelijk dat God van Zijn recht kan afstaan en dat Hij de zonden niet zou straffen, enz. Dit een en ander is een volstreekte onmogelijkheid, omdat genoemde zaken, uit haar aard en natuur nooit hebben kunnen geschieden en ook nimmer zullen geschieden.

Er is ook een onmogelijkheid, die door bepaling van omstandigheden veroorzaakt is, waardoor de zaak vroeger mogelijk was, doch nu, door die omstandigheden, onmogelijk geworden is. Deze onmogelijkheid wordt hier door de Apostel bedoeld. Vroeger, in de staat der rechtheid, was het mogelijk voor de mens om God zijn Schepper zonder het geloof in Christus als Middelaar te behagen! Hij deed dit en hij kon het doen door gehoorzaamheid aan de eis Gods, hem gesteld en door hem ingewilligd bij de oprichting van het werkverbond. De mens behaagde de Heere zolang hij zich met gedachten, woorden en daden onderwierp aan de regel: doe dat en gij zult leven! In deze staat kon er geen sprake zijn van te geloven in een tussenpersoon om Gode te behagen, want de mens was goed en naar Gods evenbeeld geschapen, en daardoor bestond daartoe de onmogelijkheid niet! Doch de bondsbreuk kwam, waardoor de geschapen vorst op aarde van zijn hoge zetel neerstortte in een aller rampzaligsten staat!

Hij en al zijn nakomelingen werden op eenmaal beroofd van die gaven, waardoor onmogelijk werd, wat vroeger mogelijk was, namelijk om Gode op dat gebied te behagen. Het verbond was aan 's mensen zijde vernietigd. De totale scheiding tussen God en de mens was een voldongen feit! Wat zou hij, die afvallige, die totaal het beeld Gods, waarmede hij geschapen was, verloor en het beeld, de aard en de natuur des duivels daarvoor plaats in zijn hart inruimde? Volgens Joh. 8 : 44, een kind van de duivel, die zijn begeerte steeds wil doen! Zou hij in die staat God kunnen behagen?

Neen, dat is onmogelijk; zijn zedelijke daden, ook de beste van die, zijn blinkende zonden voor God! En zo is het hier de bondsbreuk, die de onmogelijkheid om Gode te behagen bepaalde. Dit nu kan uitsluitend door 't geloof in Christus geschieden.

Christus is nu alleen de oorzaak, waardoor voor een kind van Adam het onmogelijke mogelijk geworden is, namelijk om God te behagen. Christus, gij allen weet, ten minste naar de letter, wie Hij is en wat Hij op aarde kwam verrichten! Hij is de eniggeboren Zoon des Vaders, de tweede Persoon der Heilige Drieëenheid, van hetzelfde Wezen en van dezelfde natuur en heerlijkheid als de Vader; Hij, door Hem op aarde gezonden, nam uit Maria de menselijke natuur aan, om in de natuur te lijden en te sterven, niet als een martelaar, maar als Borg, in de plaats van de uitverkorenen, betalende hun schulden bij God.

Hij gaf Zichzelf tot een rantsoen, waardoor Hij de Godheid met hen volmaakt verzoend heeft, zodat bij haar geen grimmigheid meer is en Hij heeft genade, gerechtigheid en het eeuwige leven voor hen verworven. Aan Zijn Persoon en aan Zijn verworven weldaden krijgen de uitverkorenen deel en gemeenschap alleen door het zaligmakend geloof! Het geloof, die genadegift (Efeze 2 : 8) verenigt de ziel met Christus; zij wordt daardoor één plant met Hem, en alleen in Hem kan de ziel God behagen. En zonder het geloof in Hem is dat onmogelijk !

Gij vraagt toch nu niet meer: waarom dat onmogelijk is? Zo ja, dan antwoorden wij: hij, die zonder geloof is, is ook zonder Christus, - hij heeft noch leven, noch gemeenschap met Christus en is derhalve nog dood door de misdaden en de zonden; hij is nog enkel vlees met een onveranderd hart, een walgelijk, verdoemelijk en rampzalig schepsel! Ik vraag u: kan zulk een vleselijk mens, buiten Christus, in iets Gode behagen? Neen; dat is onmogelijk; zelfs niet met een enige zucht!

Nog eens: zonder geloof bestaat er geen gemeenschap met Christus; Hij is de Wijnstok en wij moeten ranken in Hem zijn, zullen wij vruchten kunnen dragen. Hij is het Hoofd en wij moeten leden van Zijn mystiek lichaam worden, zullen wij leven. Het lichaam leeft door gemeenschap met het hoofd! Zo wij nu van Hem gescheiden zijn, kunnen wij dan God behagen? Neen, dat is onmogelijk!

Eindelijk: een mens zonder geloof is een mens zonder kennis van God. Hij kent ook evenmin zichzelf, noch Christus, noch het genadeverbond met de daarin vervatte beloften! Zo iemand heeft dan ook niet de

minste werkzaamheden met de geopenbaarde heilswaarheden, want zij zijn hem onbekend; of weet hij daar nog iets van, dan is die wetenschap slechts hoogst oppervlakkig.

En hoe zal hij, bij gemis aan de kennis die waarheden, deze toestemmen, beamen en verzegelen dat God waarachtig is? Hoe zal hij er zich in nood en dood op verlaten? Hij kent ze niet; hij is zonder geloof. Zal hij Gode kunnen behagen? Onmogelijk!

Ziedaar de noodzakelijkheid des zaligmakenden geloofs bewezen uit de tegenstelling van Paulus in mijnen tekst.

Thans bewijst hij zulks in mijn tweede punt door zijn aangevoerde reden.

2. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen; en daar komt het toch voor alle dingen maar op aan, of wij de Heere in onze praktijken al of niet behagen, - of Hij Zijn goedkeuring al of niet geeft aan ons doen, aan de redenen van onze mond en aan de overdenking van ons hart, Psalm 19: 15. En die goedkeuring zal Hij niet geven aan de overdenking van ons hart, aan de redenen van onze mond, noch aan enige van onze praktijken, al zijn deze voor ons oog of in de schatting van anderen nog zo vroom, bij een mens zonder geloof!

Niets van die mens behaagt de Heere. Hoe zou dit ook kunnen? Het geloof wordt gemist!

Reeds gaven wij drie verschillende reden aan waarom het onmogelijk is, doch wij lieten een ruime plaats open voor de reden, welke de Apostel voor zijn tegenstelling aantoot. Hij zegt in onze tekst: "want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken". Zie, daar hebt ge een bondige reden van de Heiligen Geest waarom het onmogelijk is, Gode zonder geloof te behagen.

Hij spreekt indirect van een komen tot en een zoeken van God, hetwelk een en dezelfde zaak uitdrukt, want die tot God komt, zoekt de Heere, en die Hem zoeken, komen tot Hem!

Ieder begrijpt, dat wij deze woorden niet in eigenlijke zin kunnen verstaan, want iemand die men moet zoeken, is van ons verwijderd, en dit kan van het Wezen Gods niet gezegd worden. Het is nabij ons. Het omringt ons in ons gaan en in ons liggen. Het bezet ons van achteren en van voren, Psalm 139 : 3, 5. Hij is niet ver van een iegelijk van ons, zegt Paulus tot die van Athene! Derhalve een Wezen dat zo kort bij ons is, behoeven wij niet te zoeken, noch tot hetzelfde te gaan, want het is in onze onmiddellijke omgeving. Wanneer hier sprake is van een komen tot en zoeken van God, dan verstaan wij dit in zedelijke zin. En in dit opzicht is de Heere ver, zeer ver van ons verwijderd! Tussen Hem en de mens ligt een kloof, zo groot als de eeuwigheid zelf. En gij weet waardoor zij ontstaan is, - door de treurige bondsbreuk in 't paradijs begaan hebben wij Gods beeld, Zijn vriendschap, Zijn gunst en Zijn gemeenschap niet alleen verloren, maar de mens is de Heere kwijt en verkeert totaal buiten en zonder God!

Hij mist de Heere zonder dat hij er zich bewust van is. En dit juist maakt zijn rampzaligheid uit!

Van een zoeken of weervinden van die verloren Schat kan van de zijde des mensen geen sprake meer zijn, want door het verliezen van het beeld Gods, verloor hij alle geestelijk leven, en de dood trad hij hem onmiddellijk in deszelfs plaats. Zal nu zulk een geestelijk dood mens de Heere gaan zoeken of tot Hem komen? Door zijn onkunde bemerkt hij niets van zijn groot gemis, en zo hij er een schaduw van gewaar wordt, veroorzaakt door verschillende omstandigheden van dit leven, dan zoekt hij voldoening in het eindig schepsel. En door deze treurige onkunde ontstaat bij hem een volslagen ongevoeligheid omtrent het gemis. Daarom voegt Paulus het bij elkander, dat wij zijn verduisterd in het verstand en vervreemd van het leven Gods, door de onwetendheid, die in ons is en door de verharding van ons hart. Zal zulk een de Heere gaan zoeken? Doch wat zal ik meer van onze ellende bijhalen en dezelfde vragen doen? Het is voldoende wanneer de Heilige Schrift de mens aan ons voorstelt als daartoe te vijandig en te onbekwaam. Neen, hij zal in eeuwigheid naar God niet vragen, noch omzien; hij zal nimmer tot de Heere gaan, noch Hem zoeken; hij kan niet omdat hij niet wil en hij wil niet omdat hij niet kan!

En toch spreekt mijn tekst van zulken die tot God komen en Hem zoeken. Deze woorden zouden een verloren mens opbeuren, en hem zijn hoofd, dat vanwege zijn ellende treurig neerhangt, uit de ellende doen opheffen en doen vragen: is er dan nog hoop dat hij die verloren schat nog eens zal weervinden? Ja, geliefden! En dit juist is de blijmare van het eeuwig Evangelie, dat wij u, in het midden van de dood liggende, hebben te verkondigen. Doch wanneer wij u deze blijde boodschap brengen, weet dan, dat onze verlossing van een andere zijde, dan van de onze komt. Neen! niet de ten dode gevallen mens zal eerst tot God gaan en Hem zoeken! Maar God, bewogen in Zichzelf, is tot de mens gegaan; Hij heeft de mens gezocht en gevonden. Hij maakt de ellendige in zijn ellende vrij. o, dierbaar Evangelie!

God is in Zichzelf bewogen om arme zondaars te verlossen. Dit was de gedachte Zijns harten, Zijn eeuwig besluit, Zijn soevereine wil; Hij wilde beslist uit het gevallen geslacht der mensen een volk tot Zijn dienst afzonderen, dit uit de ellendige staat opheffen en weer in Zijn gunst en gemeenschap doen delen. Doch daar zulks met Zijn gekwetste majesteit, rechtvaardigheid, heiligheid en waarheid vanwege de zonde niet kon geschieden zonder voldoening, (want Hij kan Zichzelf niet verloochenen), daar werd een offer geëist een offer, evenredig aan het feit, dat de mens in het Paradijs bedreef wat hij niet had moeten bedrijven en dat hij naliet hetgeen hij had moeten doen. In dat offer voorzag de eeuwige liefde Gods door de borgstelling des Middelaars, want de gevallen mens was daartoe niet in staat. De Vader stond daartoe de Zoon af, en de Zoon gaf Zich daartoe bereidwillig over. Zeg mij: wiens liefde moet ik hier bewonderend aanbidden, die des Vaders of des Zoons? Nu, de Zoon Gods is mens geworden en heeft dat geëiste offer, door Zichzelf aangebracht, de Godheid voor de Zijnen volkomen bevredigd door voldoening, waardoor Hij een volmaakte verzoening heeft tot stand gebracht.

Zie, daar ligt de grondslag waarom de Heere Zich tot de doodsvallei kan begeven en die gans dorre geraamten deze blijde boodschap des heils laat horen dat Hij niet verzoenbaar is, maar dat Hij is verzoend, volmaakt verzoend, dat daartoe noch traan, noch gebed, noch enige zucht, noch enig goed werk van des zondaars zijde behoeft toegebracht te worden; dat zelfs de minste neiging daartoe bij hem tot oneer zou zijn van de Middelaar en Gode niet behagelijk is, maar dat hij zich slechts nu met God moet laten verzoenen, daalt de Heere eerst af tot zondaren en zendt hun door Zijn gezanten een hartelijke, welmenende uitnodiging. Deze komen in naam en op last van hun Zender tot die doodsbenederen en profeteren tot hen! Zij vragen niet of hun arbeid zal baten; zij volbrengen slechts de last, hun opgelegd, en laten de uitkomst aan de Heere over. Doch wat gebeurt? Onder het prediken tot de gemengde schare wordt door een onzichtbare hand een gedruis verwekt onder die dode geraamten; door een verborgen kracht treft de prediking het hart van een of meer hoorders; zij worden, gelijk de hoorders der Pinksterrede van Petrus, verslagen, verpletterd, en beginnen te vragen: "Wat moeten wij doen?" De Heere is ook met Zijn Geest daar tegenwoordig, en gebruikt die prediking tot wederbaring of herschepping van een nieuw leven in het hart. Dat is de verborgen hand, die werkt onder de doden, welke het komen tot en het zoeken van God in de zielen veroorzaakt.

Juist dat gewrocht beginsel des Geestes, bindt de noodzaak om tot God te komen en Hem te zoeken met allen ernst op de ziel. Hoe geheel anders is het dan de grote menigte zich voorstelt, met een wedergeborene! Men meent dat dezulken verlost, ja geheel klaar zijn! Dit is, wat het wezen der zaak betreft, wel waarheid, want zij zijn overgegaan uit de dood in het leven, doch in hun eigen schatting beginnen zij pas! Want hier gaan de ogen open, waardoor zij zien: hun hooggaande schuld, zo erf- als dadelijke schuld, door bedrijf en nalatigheid, - schuld door overtreding der wet, verwerping van het Evangelie, enz. Dit veroorzaakt voor hen de noodzakelijkheid om tot God te komen en pardon af te smeken. Doch ook worden zij door wederbarende genade gewaar, dat zij het dierbaar Wezen missen, Zijn gunst en gemeenschap verloren zijn. Dit wordt evenzeer bij hen een aangebonden zaak, want door het herstelde leven gevoelen zij de innige betrekking op God, Die zij vroeger gans niet kenden, waardoor het gemis een ondragelijke last voor hen wordt. De Schrift stelt dit voor onder het beeld van brandende dorst, Psalm 63 : 26: "God, Gij zijt mijn God! ik zoek U in de dageraad, mijn ziel dorst naar U", enz. David zegt in Psalm 42 : 2: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God!" En dit veroorzaakt voor hen de noodzakelijkheid om de Heere te zoeken, opdat zij Hem vinden en zich in Zijn gunst en gemeenschap verkwikken mochten.

Hieruit zal het u wel duidelijk zijn, dat, zal men tot God komen en Hem zoeken, zoals mijn tekst zegt, er eerst een ander leven in ons hart zal herschappen moeten zijn! Anders zal de mens zulks noch willen, noch kunnen. Wanneer ik dit zeg, dan wil ik in geen deel de dode orthodoxie voeden van een groot deel des volks, dat heel rechtzinnig zegt: "ja, wij moeten tot God komen, en Hem zoeken, doch ik ben daartoe onbekwaam; Hij moet eerst tot mij komen, zal ik tot Hem kunnen komen, want ik ben onbekeerd". Dit wordt vaak zonder aandoening, zo koud gelijk marmer, gezegd, terwijl er de minste begeerte niet openbaar wordt, dat men mocht bekeerd worden! Ach! dat die rechtzinnige kerkkinderen een oog kregen in de eis, die God op hen behoudt, wanneer Hij hun toeroept: "zoekt de Heere, terwijl Hij te vinden is, en roept Hem aan terwijl Hij nabij is", enz. Mocht Gods bevel hen tot bidden aanzetten!

Maar, waar een ander leven is, daar wordt het door die beide oefeningen wel openbaar; want dezulken komen tot de Heere en zoeken Hem. Eerst wordt in onze tekst gezegd: "want die tot God komt, moet

geloven". Er is een komen tot God door gebeden, smekingen, zuchten, kermen of geweene! Er is een komen tot God door aangename overdenkingen en meditatieën. Er is een komen tot God door een plotselinge, gans onverwachte bearbeiding des Geestes, waarbij zich de Heere ontdekt in Zijn wezen, of in Zijn beloofde heilgoederen of in de liefelijkheid van Zijn dienst, waardoor de ziel met vurige begeerte tot God uitgaat. Dit alles is een komen tot God.

Al dat komen tot God moet gelovig geschieden. Paulus heeft tevoren gezegd, dat wij zonder geloof Gode niet kunnen behagen. Ook in ons komen door gebeden, overdenkingen en sterkste begeerten niet! Want die tot God komt, moet gekloven! Hier wordt niet enkel het bevel des geloofs voorgesteld, gelijk God dit beslist eist van elk, die onder het licht van het Evangelie leeft; doch hier wordt vooral de noodzakelijkheid des geloofs gepredikt, zullen wij in ons komen tot de Heere Hem welbehaaglijk zijn. Die tot God komt moest beslist gekloven.

Een vraag is, in dit opzicht, vooral in onze dagen te doen: wat moeten zij, die tot God komen, dan geloven? Er wordt zoveel gepredikt en gesproken van geloof en geloven; er wordt zo aangedrongen in kerken en op gezelschappen, op het geloof en om te moeten geloven! Doch wat moet er geloofd worden? Moet men bij zijn komen tot God geloven dat men uitverkoren is en tot de zaligheid is voorbeschikt? Neen, dat wordt hier niet geëist! Hoe weet men dat, tenzij het ons uit de daden Gods duidelijk is geworden? Moet men, bij zijn komen tot God, geloven dat de Zone Gods onze Zaligmaker is, dat Hij gekomen is om onze zonden in Zijn lichaam te dragen op het hout en Hij daardoor God verzoend heeft met ons? Neen, ook dat is geen vereiste, en... hoe zou men dit kunnen geloven, daar de voldoening particulier en niet algemeen is, hoofd voor hoofd? Moet men bij zijn komen tot God geloven dat de Heilige Geest ons heeft vernieuwd - een goed werk in ons heeft begonnen, dat Hij zal voleindigen? Neen, ook dit is geen vereiste. Heeft men daar goede bewijzen van, het is een weldaad, doch de tekst spreekt er geen syllabe van, hij zegt heel wat anders van wat de tot God komenden moeten geloven. Hij spreekt dit in twee artikelen uit: die tot God komt moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.

Vooreerst: die moet geloven dat Hij is. Ziedaar het eerste wat een tot God komende ziel beslist te geloven heeft. En zonder dat te geloven, kan hij Gode onmogelijk behagen! Zij moet geloven dat Hij is! Dat God is! Wat moet ik daardoor verstaan, vraagt gij? Dat de tot God komende ziel het bestaan van God gelooft en erkent? Vanzelf moet zij dit geloven en erkennen, want hoe zal zij komen tot een God, die zij niet gelooft, noch erkent te bestaan? Dit is wel een hoofdwaarheid, die men allereerst moet omhelzen! En zo zij stelselmatig ontkend wordt, (want niemand kan haar met bondige reden ontkennen), wordt zo iemand een dwaas genoemd in Psalm 14 : 1, die zegt in zijn hart: "Er is geen God". En met recht een dwaas, want zulke mensen zijn met zichzelf in strijd. Zij geloven beslist het bestaan van een hoger Wezen, zelfs de Heidenen doen dit, Rom.. 1 : 19, 20, en zo dus nog veel meer zij, die onder het licht des Evangeliums geboren zijn! En zij zeggen, ondanks zij het Godsbestaan geloven, toch in hun hart: "Er is geen God!" Dat strijdt met elkander. Hellenbroek zegt er van: dit is van hen meer een wens dan een dadelijk geloven! Derhalve is hun ontkenning van die hoofdwaarheid een stelselmatige. En die dit doen, zullen tot God niet komen, noch Hem zoeken! Het is dus noodzakelijk het Godsbestaan te geloven en te erkennen, zal men tot Hem komen.

Doch hoezeer dit een volstreckte waarheid is en er ook enkelen zijn, die deze woorden zo opvatten, wij voor ons geloven dat de Apostel verder gaat dan een geloven en erkennen van het Godsbestaan als noodzakelijk vereiste in hen, die tot God komen! Wanneer mijn tekst zegt: "die moet geloven dat God is", dan verstaan wij dat de tot God komende moet geloven, dat God is, die Hij is, - dat Hij is, gelijk Hij is! En wie is dat Wezen? Op deze vraag zouden wij u het antwoord schuldig moeten blijven, ware het dat de Heere Zichzelf aan ons in Zijn dierbaar Evangelie niet had geopenbaard en die openbaring geheiligd had aan ons hart, gelijk Johannes zegt: "En Hij heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige kennen", 1 Joh. 5 : 20. In het Evangelie verklaart zich het eeuwige Wezen wie Hij is, en wat Hij, op het gebied van het genadeverbond, zijn wil voor arme verloren zondaars! Als een Wezen, dat wij door onze zonden, zoo erf- als dadelijke, 'schrikkelijk beledigd hebben, waardoor Hij in toorn en gramschap op billijke wijze tegen ons ontstoken is, en dientengevolge ons op een rechtvaardige wijze straffen moet, naar lichaam en ziel, tijdelijk en eeuwig! En dat Hij van Zijn recht onmogelijk kan afstaan, maar het beslist moet handhaven! Echter, dat het de gedachten Zijns harten van eeuwigheid garen om Zich een volk, verkoren tot Zijn eigendom, te verlossen van de dood, waarin het zich moedwillig had gestort, doch dat deze hoge Godsgedachten nimmer konden

verwezenlijkt worden dan door betaling van de gemaakte zondes Schuld en stipte vervulling van de eis, de mens gezet als regel van het werkverbond: "doe dat en gij zult leven"!

Het Evangelie verklaart ons echter, dat de diepe Godsgedachten op volmaakte en Gode waardige wijze verwezenlijkt zijn door de tussenkomst van de Zone Gods, Die in de raad des vredes Borg werd voor de uitverkorenen, door Wiens hand het welbehagen des Heeren gelukkig zou voortgaan, Jes. 53 : 10. Dat dit grote werk der verlossing, door de Zoon in de volheid des tijds ten genoegen des Vaders (die op huishoudelijk gebied het Wezen Gods handhaafde) is geschied, - dat Hij door Zijn borgtocht de vlammen van Gods toorn tegen zondaars heeft geblust, en de golven der zee van Zijn gramschap heeft gestild - dat dit duidelijk bewezen is, naardien de Vader de Borg Zelf uit de dood deed herrijzen - want de opwekking van Christus is de getekende kwitantie van de Grote Vertegenwoordiger der Goddelijke Drieëenheid strekte tot bewijs dat de Godheid volmaakt voldaan is, en dus van de uitverkorenen niets, hoegenaamd. niets meer te eisen heeft. Dat Evangelie verklaart ons het gunstige Vaderhart voor elk boetvaardig gelovige; het laat ons in dat Vaderhart soms een blik werpen en daarin zien Zijn onpeilbare liefde, Zijn grote barmhartigheid, de rijkdom Zijner genade en onuitsprekelijke goedertierenheid jegens hen, als riep het hun toe: "al waren uw zonden zo rood als scharlaken, Ik zal ze maken als witte wol; al waren zij zo rood als karmozijn, Ik zal ze maken als sneeuw".

Zie, geliefden! zo is God op het gebied van het genadeverbond, in Christus! En die nu tot God komt, heeft dit te geloven; hij moet dit geloven. Wanneer hier sprake is van een komen tot God, dan denken wij aan de eerste Persoon, de Vader; tot Hem keert zich de overtuigde, de ontdekte ziel met haar bede, smeking, verzuchting en worsteling, of met hare overdenking, meditering en begeerten! En komende tot Hem, moet zij geloven dat Hij is, die Hij is, - volgens Zijn eigen verklaring in het Koninklijk manifest, in Zijn hemelse pardonbrief, het dierbaar Evangelie!

Door te geloven dat God is die Hij is, krijgt zulk een verloren schepsel ruimte om in Christus toe te gaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen, genade te vinden en geholpen te worden, Hebr. 4 : 16. En dit wel met de volste vrijmoedigheid. Door dit te geloven, ontwaart de veroordeelde zondaar eer vlakke en gebaande weg tot de Allerhoogste Majesteit. Neen, hier ontmoet hij geen hellebaardier met een zwaard om de toegang te versperren en de komende tot God te beletten! Hier wordt het wachtwoord van geen Cherub noch Archangel door de komende vernomen: "halt! gij eerrover van de Koning der heerlijkheid, gij rebel van uw Schepper en Weldoener! Voor u is daar geen plaats!" Neen, deze worden niet afgewezen! En zulks eenvoudig omdat de Godheid is voldaan en het handschrift is verscheurd. En op die grond nodigt Hij elk die leeft onder het licht van het Evangelie: "doe uw mond open, en Ik zal hem vervullen", Psalm 81 : 12. Zie ook Spreuken 8. Derhalve heeft elk de toevlucht tot God te nemen, volgens deze algemene roeping en doen wij dit niet, dan wacht ons zeker de ontzettende bedreiging. Wij moeten tot God beslist komen, doch in de wijze van dat komen openbaart zich bij de grote menigte het on-Evangelisch karakter! Die menigte gelooft niet dat God is die Hij is.

Een aantal komt dikwijls in banden, door gemene consciëntie-overtuiging, welke soms hoog gaat; men gaat uit die banden aan het bidden, roepen, enz. Men komt in die zin tot God om hulp, enz., doch gelooft niet dat God is, die Hij is. Men komt soms in stoffelijke banden, door rampen, krankheden, sterfgevallen, enz.; men weet geen raad, - die nimmer de knieën boog, zal het nu gaan doen; de nood perst hem er toe. Zij komen in die zin tot God, vaak ernstig, dringend en aanhoudend; doch zij geloven niet in hun komen dat God is, die Hij is. Kain deed dit niet; Achab deed dit niet; Judas deed dit niet. En hoevelen met hen, die het evenmin doen? Zij bidden verwilderd, gedreven door slaafse vrees, vloeiende uit een richterlijke beschouwing van het Wezen Gods, uit de veroordeeling der wet en de beschuldiging van het geweten. Heel hun bidden is meer een wanhoopskreet dan een ootmoedig naderen tot een God, Die kan en wil helpen en verlossen. Zij geloven niet dat God is, die Hij is, zij kennen Hem daar niet voor en kunnen ook dientengevolge Zijn getuigenis in het Evangelie niet aannemen en niet verzegelen dat God waarachtig is. En zo is het dan ook onmogelijk, dat zij zich daarop zouden durven of willen verlaten. Zij zijn dus bij de Heere niet ontvankelijk; want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, zoals Hij is!

Doch dit openbaart zich niet alleen bij de grote massa, die God gans niet kennen, maar, helaas, ook bij velen, van wie wij betere verwachting zouden koesteren, omdat zij een ander leven deelachtig zijn. Wat ziekelijkheid wordt hierin bij hen al niet openbaar? Dit volk komt waarlijk tot God, doch, o zo schaars geloven zij, dat God die Hij is! Hoeveel scheve voorstellingen maken zij toch van de Heere! Het is bij hen als ware de Heere verzoenbaar geworden - niet verzoend, maar verzoenbaar geworden. En nu willen zij dat

verzoenen bewerken door het komen tot Hem met verslagen hart, betraande ogen, oprechte voornemens, vurige begeerte naar heiligmaking, enz. En zo dit bij hun komen tot God of geheel gemist wordt en het daarentegen stormt en onweert in het hart, of indien deze dingen in geen genoegzame hoeveelheid bij hen aanwezig zijn en zij vaak klagend zeggen moeten: ongerechte dingen hadden de overhand over mij dan komen zij scrupuleus en als met vreeze des doods tot God ! Doch daarentegen: zo hun hart verslagen is en zij in hun komen natte ogen voor God kunnen vertonen, de begeerte naar godzaligheid bij hen in hun komen levend is, en de leeuwen en beren in hokken opgesloten zijn, zodat zij het gebrul en gebrom derzelve niet horen, - dan, ja dan is hun de toegang ruim en gemakkelijk. En geen wonder, want die dingen zijn de grond voor hun vrijmoedigheid! Is dit geloven dat God is, die Hij is?

Nog eens. Hoe vaak gebeurt het, dat zij om tot God te komen, vooraf willen weten dat zij uitverkoren zijn; of dat zij in de Borgtocht van Christus begrepen zijn; of dat het werk in hun hart zaligmakend is, enz. En zo hun dit niet duidelijk is, dan maar niet tot de Heere gegaan! Maar zijn hun deze dingen wat helder, dan, ja, durft men tot God komen. Doch wij vragen: hebt gij ooit in de Schrift gelezen, dat God uitverkorenen tot Zijn gemeenschap nodigt? Hebt gij ooit gelezen dat Hij roept: "komt, gij gekochten door het bloed Mijns Zoons?" Of dat Hij zegt: "begenadigden! keert u tot Mij om hulp en redding?" Hoezeer wij weten, dat geen anderen in waarheid oprecht tot God zullen komen dan de uitverkorenen, de gekochten en door de Geest Gods geleiden, toch roept God door het Evangelie de zondaars. En deze moeten tot Hem komen als tot een rijke bron en altijd springende fontein, met ledige vaten, om daar wat te halen en niet om er wat te brengen. En dit geschiedt alleen dan, wanneer zij geloven dat God is, die Hij is. Ziet daar het eerste artikel dat een komende tot God heeft te geloven, namelijk dat God is. En die niet gelooft kan Gode onmogelijk behagen. Dit is derhalve het eerste deel van des Apostels bondige reden.

Het ander artikel, dat een komende tot God moet geloven is: Hij is een Beloner dergenen, die Hem zoeken. Dergenen die Hem zoeken. Deze zijn hier dezelfde als de reeds genoemden, die tot God komen, want zij, die tot Hem komen, die zoeken Hem! Het zoeken naar de Heere wordt de zondaar in het Evangelie ernstig geboden. Het roept hem in Jesaja 55 : 6 zo zielsluitlokkend toe: "Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is, roept Hem aan terwijl Hij nabij is"; "vraagt naar de Heere en Zijne sterkte, zoekt Zijn aangezicht geduriglijk! Doch het zoeken naar de Heere is dien, die tot Hem komen, een ware behoefte, want komen zij tot God met hun hooggaande zondenschuld, om persoonlijk door het geloof in Christus gerechtigheid daarvan ontslagen te worden, - is dit hunne eerste behoefte, het zoeken naar God, om Zijne gunst en gemeenschap te ervaren, is geen mindere behoefte voor hun hart. Daar is het een waarlijk levendgemaakt mens om te doen; vergeving van schuld is nog slechts een halve herstelling in de staat, waaruit wij gevallen zijn; een herstelling in de gunst en gemeenschap met God is boven alles noodzakelijk; en eerst dan kan gezegd worden dat zulk een mens zalig is.

Beide, Gods gunst en Zijn gemeenschap hebben wij verloren en moeten dus door ons gezocht worden. Dat zoeken is een bedrijvigheid, die uitsluitend wordt gevonden bij een levendgemaakte ziel.

Een onbekeerd hart zoekt wel zichzelf, de wereld, de zonde en de dood, doch nooit de Heere. Dit doet het zaad van Jacob, Ps. 24. Dat zoekt Zijn aangezicht geduriglijk! Zij doen dit oprecht en met geheel hun hart; zij doen zulks met alle door God aangewezen middelen: in het onderzoek van Zijn Woord, onder de zuivere bediening des Woords en der Sacramenten, in de bijeenkomsten met geoefende vromen, doch vooral in de gebeden. Het gaat hun om de Heere en Zijn gemeenschap; en vinden zij Hem onder de middelen niet, dan zijn zij onvoldaan. Bij de vorm kunnen zij niet leven, hoe schoon en wegslepend deze ook moge zijn. Doch zij doen dit ook volstandig, ondanks alle machten, die er zich van buiten en van binnen tegen verzetten. Hooggaande is somtijds de strijd; veel zijn de aanvallen, die het zoekend volk heeft te verduren, doch niet minder is het de ellendige verdorvenheid, welke hun in het zoeken en dienen van God zo hinderlijk is. Daarbij komt nog de loomheid, logheid en traagheid des lichaams! Ach, wie zal ook hier zijn afdwalingen verstaan? Vanzelf verzet zich daar het leven uit God, dat in hen is, tegen, want zij moeten hun leden bedwingen en tot dienstbaarheid stellen. Zo is dan hun zoeken een volstandig zoeken; want de Heere trekt, en zij lopen Hem na.

Dat zoeken van de Heere is geen vergeefs werk; de tot God komenden moeten ook geloven dat God een Beloner is dergenen, die Hem zoeken. Hier wordt gesproken van loon, dat de Heere aan hen zal geven, die Hem zoeken! Beloning? Zeker, de Heere vergeldt rijkelijk de werkzaamheden van Zijn zoekend volk. Daarom

zei de profeet Azaria, de zoon van Obed, tot Aza, de koning van Juda en tot het volk: "Daarom wees sterk, en laat uw handen niet verslappen, want er is loon naar uw werk", 1 Kron. 15 : 7. Neen, de Heere is niet karig; Zijn volk zoekt en dient Hem niet om niet. David zegt, Psalm 19 : 12: In het houden van die is grote loon. Wanneer echter van loon gesproken wordt, hetwelk de Heere zal geven dien, die Hem zoeken, dan verstaan wij dit niet, gelijk de Roomse kerk dit aan haar kinderen leert, alsof er enige verdiensten in de werkzaamheden van dat zoekend volk zoude zijn. o, neen, wat zouden er verdiensten liggen b.v. in dat lezen van Gods Woord, waar vaak het hart onder wordt afgevoerd! Wat verdient hun kerkgaan? Men gaat den meeste tijd met z'n beiden derwaarts, en die tweede is hun een lastige gast. Wat verdient hun bidwerk, al gaat dit nog wel eens gepaard met beweging des harten! De goed gemeende zielstraan is nauwelijks op de wangen, of hij is reeds bezoedeld. Neen, van verdiend loon is nimmer sprake in de Heilige Schrift, doch van loon naar genade; de Heere beloont en bekroont slechts Zijn eigen werk, want Hij zelf werkt in hen beide het willen en werken. Zij zijn werkzaam als tweede oorzaak, naardien God hen daartoe opwekt en gaande maakt. En dat werk, hetwelk zij daardoor verrichten, wil de Heere belonen, niet omdat er verdienstelijke waarde in ligt, maar omdat de Heere dit loon beloofd heeft dat zij, die Hem zoeken, Hem zeker zullen vinden, dewijl Hij nooit tot de huize Jacobs gezegd heeft: "ge zoekt mij te vergeefs".

Zij, die tot God komen, moeten ook dit geloven, niet alleen dat Hij is, doch ook, dat Hij een Beloner is van degenen, die Hem zoeken. Het zou wel kunnen zijn, dat deze of gene onder u dacht: te geloven, dat God een Beloner is dergenen die Hem zoeken, is dunkt mij, niet zo moeilijk, als om te geloven dat God is, die Hij is! Doch hierin vergist gij u, want tot het eerste zijn wij evenzeer als tot het laatste onbekwaam; alleen kan dit geschieden door God, Die in ons werkt met kracht, naar de werking der sterkte Zijner macht in ons die geloven. Doch ik versta u, wanneer gij denkt aan een minder moeilijke arbeid bij het geloven dat God een Beloner is! Want het schijnt wel zo, dewijl elk mens van nature zozeer op loon gesteld is.

Vooraf op godsdienstig gebied eist hij strengelijk zijn loon; vandaar zijn blakende vijandschap tegen de prediking van vrije genade, welke hem alle loon op dat standpunt ontzegt. Het loon-eisen is hem zo aangeboren, dat alleen genade hem dat kan afleren. En ach, dat het kind van God er van gezuiverd was! Dan zouden zij zo gedurig niet de hand naar de hemel opheffen, om hun loon te ontvangen voor... ja waarvoor? Voor zot, wat geprevel, dat nog niet eens bidden mag heten, voor wat tranen, geschreid vaak meer uit eigenliefde, dan om de eer Gods, enz. Zo zou men zeggen: elk schijnt te geloven, dat God een Beloner.

Neen, het is heel iets anders, als onze tekst eist, dat de komende tot God geloven moet dat Hij een Beloner is dergenen die Hem zoeken, dan hetgeen door het werkheilig beginsel in onze verdorven natuur opwelt; wij staan evenzo scheef en verdraaid om te geloven dat God een Beloner is, als wij staan om te geloven dat God is, die Hij is. Geen van beide deze artikelen vallen in de smaak van vlees en bloed; die te geloven leert vlees noch bloed, maar de Vader Die in de hemel is! Zeker, God is een Beloner, doch zó, dat zij, die beloond worden, op geen loon rekenen, althans niet op wettisch gebied! Want het loon is reeds verbeurd, eer het werk voor goed zijn aanvang neemt, en zo zij met Mozes het oog vestigen op de vergelding des loons, dat wel eens zijn kan, dan verwachten zij dat loon uit een ander kanaal dan uit de wet, n.l. op gelijke wijze als Mozes: door het geloof, uit de belofte.

De tot God komende moet geloven dat God een Beloner is, want zo de ziel dit niet gelooft, dan gaan al haar werkzaamheden op een misschien aan, op een: "wie weet, Hij mocht Zich wenden!" terwijl toch de Heere zo duidelijk beloofd heeft: "die Mij zoekt, zal Mij vinden; roept Mij aan, en Ik zal u uit de nood helpen; bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden".

Hier is geen plaats meer voor "misschien", noch voor "wie weet?" God is een Beloner!

Ik weet dat de komende ziel rekent met haar zielsgestalten in haar komen tot God, en zijn deze, naar haar oordeel goed, dan gelooft zij dat God een Beloner is, doch zijn deze, naar haar oordeel niet goed, dan is voor het geloof geen plaats in haar hart! Merkt ge niet hoe hier een soeverein, vrij werkend God, de God des Verbonds, gebonden wordt aan de zielsgestalten, waarvan de mededelling Zijner genade zou afhangen? Op dat terrein wordt gevraagd: maar hoe komt het dan toch, dat men zo vaak bidt en niet ontvangt, zoekt en niet vindt, klopt en niet opengedaan wordt, komt en uitgeworpen wordt? Zelfs zegt men in het hart: "als de Heere zo gewillig was als ik, dan was de zaak spoedig klaar!" Dus zou men twijfelen aan de goede wil des belonenden Gods? o neen! Hij is gereed om te helpen en te redden! Dit zegt Hij veelmalen in Zijn Woord. Derhalve, hier willen er twee dezelfde zaak! De Heere wil, en de ziel zegt dat zij wil, en.... er gebeurt niets van! Op bidden volgt geen ontvangen; noch op zoeken vinden; noch op kloppen

opening; noch op het komen een aannemen. De werkzaamheden zakken weg, waarop de ziel ledig in zichzelf terugzinkt! Vanwaar dat verschijnsel? Ja, vanwaar dat? Het moet aan een van beide worden toegekend, of aan de getrouwen, onveranderlijken Waarmaker van Zijn belofte, of aan de komende! Doch aan de Heere kan dit nooit worden toegekend. Bileam zegt: "God is geen Man dat Hij liegen zou". Maar de oorzaak daarvan moet gezocht worden bij de ziel des komenden! En daarin heb ik het volk van God aan mijn zijde; allen zeggen: de oorzaak ligt niet bij den Heere, maar bij mij! Doch dit zegt men uit eerbied, die men het wezen Gods toedraagt. Echter is dit meer beschouwing bij de meesten van hen dan wel praktijk, want dan kon er geen sprake zijn van: "wanneer de Heere zo gewillig was als ik!"

Zeker; het ligt aan de zijde der komenden! Doch wat is bij hen de oorzaak? Waarom openbaart Zich de Heere niet in de dadelijkheid, als een Beloner? Paulus kwam tot de Heere, en bad Hem drie malen (herhaalde malen, zegt de grondtekst) tegen de doorn in zijn vlees of de satansengel, die hem met vuisten sloeg! Zie hier een biddende knecht en een zwijgend God! Hoe komt dat? Die toestand is de vromen niet vreemd; en wij doen dezelfde vraag. Men geeft daar verschillend antwoord op, doch doorgaans wijst men op gebrek aan heiligmaking of op het onvolkomene, dat zich in de gestalte des harten in de tot God komenden openbaart! Maar dat gebrek doet zich bij alle gelovigen voor, ook dan wanneer God betoont dat Hij een Beloner is! Neen, de oorzaak moet gezocht worden bij het kind Gods, nadat het hem schort in zijn scheve verhouding tot het eerste artikel; - hij is zo kreupel en onervaren om te geloven dat God is, die Hij is, en van zelf, als gevolg daarvan, gaat hij ook mank in opzicht tot het tweede om te geloven dat Hij een Beloner is. "Ja, God is een Beloner", zegt hij, "doch ik moet het er eerst naar maken, al ware het ten minste slechts door gepaste zielsgestalten".

Gij merkt dat hetgeen hier geëist wordt in de komende tot God, geheel verkeerd beschouwd wordt. De tekst zegt: die moet geloven, en geloven staat tegenover werken. Werken en doen is goed, wanneer er een grote, zichtbare nul achter elk werk geplaatst is en die voor de werker goed zichtbaar is; maar anders zegt Paulus, Rom. 4 : 5: "Doch degenen die niet werkt, maar gelooft in Hem". Ach, dat ophouden van die linkerhand om beloning, het is het gevolg van het niet-geloven dat God is, die Hij is; en dit is de oorzaak dat men zo vaak bij zijn komen ledig wordt weggezonden. Maar wordt die grote hoofdwaarheid door het geloof in hun komen tot God omhelsd, en is men daarmee werkzaam, dan is er niets gemakkelijker dan te geloven dat God een Beloner is dergenen die Hem zoeken! Want door die zuivere Godskennis op het terrein van het genadeverbond vallen alle bedenkingen bij de komende tot God geheel weg; hij ziet door dat licht, dat de Heere niets in de weg staat, dat Hij komt over heuvelen en bergen en in Christus een verzoend God is, hoe ellendig hij zich ook bevindt. En zo zijn zijn zoeken naar God, zijn overdenkingen van God, enz. vruchten des geloofs, die door Christus tot prijs en heerlijkheid Gods zijn! Zij worden beslist door Hem beloond, hoe gebrekvol zij ook mogen zijn! Hij gelooft, dat zij Gode behagen door Christus; dat zij een werk des Geestes zijn!

Had de Apostel, in het vorige vers van onze tekst, de Jeruzalemse gemeente gewezen op een flikkerende ster aan de kerkhemel, levende vóór de wet, op Enoch, die hij in de volle glans zijner tedere Godsvrucht haar voorstelde - en wel als een, die voor zijn wegneming getuigenis heeft gehad, dat hij Gode behaagde - in datzelfde vers toont hij haar ook duidelijk aan vanwaar die glanzende, die lichtende ster haar luister, haar schijnsel en licht bekomen had! Het was van de Zon der gerechtigheid, met wie Enoch door het geloof verenigd was, gemeenschap had, leefde en werkzaam was. Daarin alleen was hij Gode aangenaam, wat anders nooit had kunnen zijn, dewijl hij een kind van Adam was, gelijk wij allen; doch hij behaagde Gode door het geloof, en alzo is die voortreffelijke man, hoezeer ook in het geweten beschuldigd, door satan verklaagd en door de wet veroordeeld, door Vorst Messias evenwel tot de zaligheid bearbeid en bekwaam gemaakt niet alleen, maar door zijn Middelaar tot de uitnemende weldaad verheven, dat hij als een zeldzaam licht van zijn tijd schitterde in prediking en wandel, in geloof en godzaligheid! Hij werd weggenomen zonder de dood te zien.

Hieruit betoogde de Apostel in onze tekst het volstrekt onmogelijke voor de gevallen mens, om zonder geloof Gode te kunnen behagen, daar hij, die tot God komt, moet geloven dat Hij is en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken! Derhalve wordt dit door ons geloofd in ons komen tot God en dit was ook de praktijk der zielen aan wie de Apostel schreef, dan behagen wij Gode evenals Enoch, zij het dan ook dat die godzalige man gelijk een torenspits boven de daken verheven was. En zo diende dus voor de Hebreëen des Apostels betoog bijzonder tot moedgeving en versterking des geloofs, onder de druk, die zij van hun

vijandige broeders naar het vlees te verduren hadden. Ziedaar, geliefden! de waarheid uw aandacht een weinig ontvouwd, om thans met het verhandelde tot onszelfen in te keren en alzo onze rede te sluiten.

Doch laat ons ter verpozing met elkander zingen van Psalm 19 : 6.

TOEPASSING

Wanneer ik de inhoud der verhandelde waarheid nog eens overzie, dan komt mij uit des Apostels betoog in hoofdzaak de vraag tegemoet: waar komt het bij ons, met al onze werkzaamheden op aan? Het is: behagen wij daarmede de Heere? En doen wij dit niet, ach, dan is al wat wij verrichten een ijdel en onnut werk, dat ons geen profijt zal aanbrengen; het is een eigenwillige godsdienst, die, hoe vroom en devoot hij ook geschiedt, niet geschiedt naar de wille Gods en dus Hem niet kan behagen; want aan Hem behagen uitsluitend die werkzaamheden, die in geloofsvereniging en gemeenschap der ziel met Christus geschieden; en oefeningen, welke zij ook zijn, die niet uit het geloof zijn, zijn zonde, want zonder geloof is het onmogelijk om Hem te behagen!

Wanneer ik nu, met deze waarheid voor ogen, eens rond zie èn in ons land, èn in ons midden, èn in mijn eigen doen, ach, wat valt er dan weg! Wat blijft er dan van onze godsdienst weinig over! En zo er nog maar iets overblijft, dan is het nog geen geheel verloren werk; doch wanneer er niets overblijft en alles wat wij verricht hebben en nog verrichten door God smadelijk wordt verworpen als iets wat Hem niet behagen kan, hoe treurig zal dat voor ons dan zijn!

Wat God smadelijk zal verwerpen? o, voorzeker, alle ergerlijke werken des vleses, de openbare zonden, die helaas, zo velen indrinken als water. Dat deze werken Gode niet kunnen behagen, weten zelfs de Heidenen. Doch onze tekstwoorden gaan dieper; zij spreken indirect ook van zulke werken, die wel werken des vleses zijn omdat zij niet door 't geloof gedaan worden, doch van verreweg de meeste mensen, vooral van de meeste theologen, zo zij genaamd worden, niet als zodanige gehouden worden, maar als ware godsdienst worden voorgesteld en aangeprezen, terwijl zij toch, in haar aard, natuur en oogmerk, niets dan enkel vlees zijn, dat Gade niet kan behagen! Ook die zal God van Zijn aangezicht wegdoen; er zal niets van heel die vleselijke godsdienst overblijven, omdat er niets in wordt aangetroffen wat de Heere behaagt, Want de grond deugt niet waaruit zij ontstaan; het geloof wordt gemist; de regel, waarnaar zij geoefend worden, is niet de wet der liefde; en het einde, dat beoogd wordt, is niet de ere Gods! Ik vraag: kan zulk een dienst de Heere behagen? Doch ook: hoe zal het met ons aflopen? Gij allen schijnt een godsdienstig volk te zijn; dit bewijst gij vrij algemeen in uw maatschappelijk leven, in uw huiselijk leven en in uw kerkelijk leven - enkele aanmerkingen die wij zouden kunnen maken, gaan wij thans voorbij; gij schijnt godsdienstig te zijn. Doch de vraag, de grote vraag hebt gij uzelf te doen: behaagt mijn godsdienst de Heere? En beantwoordt die vraag nu toch niet met de wedervraag: wie zal dat beoordelen? Dan wijs ik u op den tekst; Paulus zegt, dat het zonder geloof onmogelijk is!

Derhalve, zijn wij nog van het geloof vervreemd, bezitten wij nog geen geloof, dan oordeelt ons de tekst en verklaart dat heel onze godsdienst niets te betekenen heeft.

Mogelijk hoor ik dezen of genen de tekst toestemmen en zeggen: doch ik bezit die weldaad! Nu, dat is niet gering! Maar weet dat Paulus van dat geloof spreekt, dat Enoch bezielde, dat is: het zaligmakend geloof!

Aan geloof is er in onze dagen geen gebrek, vooral niet bij die godsdienstige menigte, die thans het grootste woord heeft! Zij zijn het, die gezond zijn in het geloof en verklaren zich met alle macht tegen dat ziekelijk volk, dat doorgaans klaagt en schreit over zijn blindheid, schuld en onvermogen, welke zielsgestalten door hen ziekelijkheid genaamd worden. Dit is niet het geloof dat Paulus in onze tekst bedoelt; het is slechts een historische kennis, die in haar wezen wel goed kan zijn (want onkunde is af te keuren), doch daar deze kennis slechts voorwerpelijk is en niet geheiligd aan het hart, doet de mens met heel die kennis niets dan kwaad; hij stelt zich tegen het ware werk des Geestes en doorpriet menigmaal het hart van het ontdekte volk des Heeren.

De grote vraag is dus: bezielt ons het geloof, dat Enoch bezat, waardoor hij Gode behaagde, het zaligmakend geloof? Dit heeft elk te onderzoeken, want zonder dat kunnen wij Gode niet behagen. Gij zult van mij niet vorderen, dat ik daar heden breedvoerig van zal spreken; laat het u genoeg zijn, dat ik het met een enkel woord, tot onderzoek, aanstip.

Het zaligmakend geloof openbaart zich in twee grote hoofdzaken. Het maakt zijn bezitter waarlijk bedelarm voor God. Ik zeg voor de Heere, dus niet slechts in belijdenis, maar ook in de praktijk! Het ontdoet hem van alle spinnewebben zijner eigengemaakte vroomheid. Deze worden hem gelijk een wegwerpelijk kleed. Het drijft hem af van alle wettische gronden en maakt hem gelijk hij werkelijk is, namelijk verloren voor God, gelijk wij zien in den Tollenaar. Zulk een schepsel wordt het met God en Zijn heilig recht volkomen eens, hij heeft niets te eisen, maar wil zijn doodvonnis ondertekenen; hij heeft de dood verdiend. Doch anderzijds doet het geloof hem een blik werpen in het geopenbaarde Evangelie, en wel hoofdzakelijk op de gezegende Persoon, die de inhoud van hetzelfde is, Jezus Christus en Dien gekruist. Het, geloof doet door het Evangelie de Christus kennen in al Zijn heilgraveerselen en bearbeit hem tot een komen tot, een omhelzen van en een zich geheel verlaten op die Christus, waardoor rust en vrede bij God gevonden wordt.

Zulk een zondaar, door het geloof afgebracht van alle wettische gronden en tot Christus gebracht, is van Adam, zijn eerste verbondshoofd afgesneden en ingeënt in Christus, het Hoofd des genadeverbonds. Hij is in Hem gevonden en heeft nu niet meer zijn gerechtigheid, die uit de wet is, maar de gerechtigheid des geloofs. Hij is nu in Christus, heeft gemeenschap met Hem; en de vruchten uit die geloofsgemeenschap vloeiende behagen de Heere!

De vraag is dus: zijn wij bedelarm voor God geworden? Heeft die kennis ons tot Hem uitgedreven? Zijn wij met de Christus der Schrift bekend geworden met zulk een kennis, die ons werkzaam maakte en met Hem in aanraking bracht?

Ach, hoe velen zijn hier aanwezig, van wie het tegendeel moet gezegd worden. En toch, zij schijnen tot God te komen, namelijk onder de bediening des Woords, tot de gemeenschap der heiligen, tot de openbare Godsverering, tot het gebruik der H. Sacramenten, enz. En dat alles zonder geloof!

Ach, arme zielen, waar zal het toch met u heen, wanneer de dood straks tot u komt? Wat zal het u bang zijn, zo overreed van de waarheid dikwijls met zoveel zielsaandoening! Mogelijk zegt gij: het is zo, maar wat moet ik doen? Wat gij doen moet, leert u de tekst; gij moet geloven; wat? dat Christus uw Borg is? Dit zegt de tekst niet, maar: dat God is, die Hij is, enz. En dit doet gij niet; dat hebt gij nog nimmer gedaan. Gij gelooft, dat God een streng, rechtvaardig Rechter is, Die u zeker straffen zal; en de vreze daarvoor zet u tot godsdienst aan, in de hoop dat dit door Hem als goede munt zal worden aangenomen, vooral wanneer gij u christelijk gedraagt. Is dat een Schriftuurlijke Godsbeschouwing? Is dat geloven dat God is, die Hij is? Mens! het is enkel wet! Zij zet u tot die dienst aan! Neen, gij moet geloven dat God is zoals Hij Zich in het Evangelie aan zondaren openbaart. Leest met aandacht 2 Cor. 5 : 19, 20, en daar leert u Paulus wat gij geloven moet. Gij zegt mogelijk: maar die verzoening die Christus teweeg bracht, is toch niet algemeen?

O neen! Zij geldt slechts de uitverkorenen; doch.... wijst mij deze onder de nog onbekeerden eens aan? Wie weet zulks? God laat zondaars tot Zijn gemeenschap roepen, en dus ook u! Gij moet geloven dat God is, in Christus, een ontfermend God, een barmhartig God, een gaarne vergevend God, Wiens lust het is zondaars te zaligen, die dit aan hen, tegen hun ongeloof, bezweert: "zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb aan de dood des goddeloozen, maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekeert en leeft".

God roept u, en deze roeping vloeit niet uit de wet, maar uit het Evangelie; haren klank verneemt gij niet op het terrein van het oude werkverbond. Hoort ge daar: "Adam! waar zijt gij?" roepen, het is om hem voor de gespannen vierschaar te dagen, tot verantwoording voor de rechterlijke God! Maar het geklank dezer Evangelise roeping wordt gehoord op het terrein van het genadeverbond. En tot dat verbond behoort gij volgens het doopformulier; daarvan draagt gij het zegel aan uw voorhoofd, bij welke doop de Heere beloofd heeft, dat, zo gij Hem zoekt, Hij zeker door u zal gevonden worden. Zo gij om Hem verlegen wordt en Hem niet kunt missen, Hij zal tot u zeggen: "zie, hier ben Ik!" Dit hebt gij te geloven en daarmee werkzaam te zijn. Weet, dat, zo ge onbekeerd en in die lijdelijke toestand blijft en sterft, gij een zware verantwoording zult hebben; want gij verhardt u tegen een goeddoend God, tegen de Heere, Die ellendige zondaren, in Christus, wel wil en hen als met open armen zal ontvangen, zo zij als zondaars tot Hem komen!

"Ja", zegt ge! "tot Hem komen, dat is het juist, ik kan dit niet!" Gij hebt gelijk, gij kunt ook niet; ik heb dat ook nimmer gezegd! Doch hoewel ge niet kunt, het moet toch. Het niet kunnen verschoont ons niet! Maar mocht nu dat niet kunnen en evenwel moeten (want die tot God komt, moet geloven) bij u eens binnenwerk worden en gij eens uit de nood tot God roepen: "trek mij, Heere! dan zal ik U nalopen!" Dat dit bij u eens werd aangebonden, want in het graf is geen bezinnen meer; er is haast bij dit werk.

Doch het wordt tijd dat ik mij ook tot u wend, en met u volk des Heeren, mij een ogenblik bezighoud. Gij zijt inzonderheid het volk, dat tot God komt. Doen dat ook anderen benevens u, zij doen dit uit gewoonte, of door opvoeding, of uit wettische aandrang, enz., doch gij komt tot God met uw godsdienst uit behoefte des harten. En zo hebt gij dan vooral te letten op het dierbaar onderricht des Geestes in onze tekst. Gij hebt, in uw komen tot God, te geloven dat God is, die Hij is! Doch welk een afwijking, wat de gezonde praktijk dezer waarheid betreft, ontmoeten wij vaak bij zeer veel mensen, waarvan wij evenwel het goede moeten geloven! Welke gans verkeerde denkbeelden bezielen dikwerf niet de harten van vele vromen omtrent het wezen Gods! Niet alsof God verzoend is, maar nog moet verzoend worden; dit is wel niet hun belijdenis, daarin zijn zij goed Bijbels, maar hun praktijk! Want, goed bekeken, moet gezegd en beleden worden, dat in veler denkbeelden het beginsel de boventoon heeft, dat de voldoening van de Borg, voor Zijn volk geschiedt, alleen van kracht voor hen is, wanneer zij daarmede eerst recht werkzaam zijn!

En zijn zij dit niet, dan is het of heel dat Borgwerk weinig betekenis voor hen heeft! Gij merkt, dat de oorzaak der verzoening door hen meer gezocht wordt in hun recht werkzaam zijn met die dingen, dan in de voldoening van de Middelaar. Dit blijkt in heel hun komen tot God, doch vooral in hun bidden en Avondmaal houden! Want, kunnen zij in hun bidden op gemoedelijke wijze eens een duim van de grond komen en hun hart eens aangenaam ontlasten, welk een ruimte is er dan in hun ziel voor het geloof in de verzoende Godheid; doch heeft het tegendeel plaats en alles gaat er droog en dor heen, zodat zij hoofdschuddend, wegens onvoldaanheid, de bidplaats moeten verlaten, dan is het zo eng van binnen, ja, bijkans is er dan geen plaats voor het geloof, dat God door Christus verzoend is. Evenzo gaat het hun aan de nachtmal-tafel: kunnen zij daar de geloofswieken dan eens wat uitspreiden en een weinigje opvaren gelijk de arend, dan gaat het best, dan heffen zij met de Oosterling uit volle borst aan: "looft de Heere, o mijne ziel! die al uw ongerechtigheden vergeeft, die uw krankheden geneest"; maar is dit bij het Avondmaal het geval niet en hebben zij daar niets meer, volgens hun zienswijze, dan een stukje brood en een teugje wijn, dan laten zij de dichter alleen zingen en zij zwijgen stil, want er is geen plaats voor in hun hart, dat God in Christus met hen verzoend is! Ik vraag: is dit geen treurig gebrek in dat volk? Paulus zegt althans in onze tekst: "die tot God komt, moet geloven dat Hij is, die Hij is", enz.

Men moet ons wel verstaan: wanneer wij zo spreken, dan willen wij daardoor niet te kennen geven, dat het een kind Gods hetzelfde is hoe hij in Zijn oefening gesteld is. Hoe zou dit kunnen, daar het geestelijk leven gesteld is op de gemeenschap Gods., en zo dit in zijn oefeningen gemist wordt, het leven er onder kwijnt. Maar daarover gaat het hier niet, maar hierover: wanneer de gemeenschap met God in hun oefeningen niet gevoelig genoten wordt, of er dan reden bestaat om niet te geloven, dat God door Christus verzoend is, en omgekeerd wel? Daarover gaat het, en dan zeggen wij: ach volk, schaamt u toch over uw geringschatting der Borgtocht van de Heiland en over de scheve beschouwing uwer beste werkzaamheden, alsof deze de Godheid gunstig voor u zou stemmen!

Nog eens: wanneer wij in die zin het gebrek des volks op dat gebied willen aantonen, dan bedoelen wij niet wat men zo vaak in onze dagen wil! Men wil dat dit volk door redeneren alle kommer zal verbannen. Men zegt: "God is verzoend en dus hebt gij dit eenvoudig te geloven, en u toe te eigenen; dan zijt ge klaar en uit uw kommer geheel verlost!" Dit gaat niet gelijk daar geredeneerd wordt; die redeneerders mogen daardoor alle kommer kunnen verbannen, het kind van God kan zulks niet doen. Het is waar, dat hij moet geloven, dat God is verzoend. Zeker, God is verzoend; dit is een voldongen feit en kan nimmer tegengesproken worden; doch Paulus laat volgen in vers 20: "laat u met God verzoenen!" Wat hij zei in vers 19 is reeds een feit, doch wat hij zegt in vers 20, moet, voor elk menskind, feit worden. Elk moet nu personeel met God verzoend worden, hetwelk trapsgewijze geschiedt, door de toepassing des Heiligen Geestes. En dit kan geschieden alleen omdat God in Christus verzoend is!

Daar zij nu trapsgewijze geschiedt, is niet elk kind van God met toeëigende voet staande op een en diezelfde hoogte. Vandaar het veelvuldig verschil in de kerk onder het volk des Heeren! En die nu op de eerste sport staat, kan zich onmogelijk door redeneren op de tweede plaatsen; dit is het vrije werk der genade! Doch allen moeten geloven dat God is, die Hij is. En mocht gij, bekommerd volk, in die praktijk meer geoefend worden om dit te geloven; dan raakt gij in die zin uit uw bekommernis. Jesaja zegt: "Indien gij niet gelooft, gij zult niet bevestigd worden".

Bekommerd en heilzoekend volk, het gaat niet aan, u op uw zielsgestalten of op de karaktertrekken van het leven, die gij verthoont, gerust neer te zetten. Zij mogen u troosten en eens een riem onder het hart

steken, doch de veilige rustgrond uwer ziel kan en moet alleen zijn, dat God met u en gij met Hem in verzoende staat zijn. Het eerste is geschied, zeiden wij, en het laatste daar staat gij voor.

Daarop moet ik bij u aandringen. Het was wenselijk u onbedongen aan de Heere over te geven, de riemen binnen boord te leggen en te leren drijven op de wateren van vrije genade. Dit zal en kan alleen geschieden, wanneer gij leert geloven dat God is, die Hij is. Zult gij dit echter doen, dan is licht en vermeerdering van zuivere Godskennis voor u zeer gewenst. Dit moet u van de hemel geschonken worden, want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis schijnen zo, moet het zijn, Die in onze harten schijnt, om ons te geven verlichting dier kennis dier heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus! Dat gij daarnaar met ernst dus mocht staan en zulks van den Heere hartelijk begeren, tevens gelovende, dat Hij is een Beloner dergenen, die Hem zoeken. Och, eindigt toch met het vragen en zoeken of ge op de weg naar de hemel zijt, of het werk bij u waarheid is, enz. Dit zijn ophouders uwer ziel; gij hebt eenvoudig te geloven dat God is die Hij is en een Beloner dergenen die Hem zoeken. En zo ge dit krijgt te geloven, dan is er geen plaats meer voor al dergelijke vragen en uw ziel komt in de volle ruimte, want dan eindigt zij in God, Die door Christus verzoend is.

En gij, gelukkigen, die het in de tekst aangegevene geloof en door het geloof in die verzoende betrekking met de Heere staat, gij, met al Gods keurlingen, behaagt de Heere; gij staat tot God in dezelfde verhouding en betrekking als Enoch, schoon hij in hogere trap dan gij, echter, wat het wezen betreft, met hem gelijk! Gij behaagt Hem in alle vruchten, welke aan die geloofsstengel wassen, hoe gering zij u ook mogen voorkomen! Die allen zijn de arbeid des geloofs en der liefde, welke de Heere niet zal vergeten; want Hij is een Beloner dergenen, die Hem zoeken!

Welk een troost voor u en voor het Sion Gods, dat gij, door de geloofsgemeenschap met Christus Gode in alles behaagt, en gelijk de Heere daarvan zichtbare blijken gaf aan Enoch, door hem weg te nemen zonder de dood te zien, also zal Hij ook aan u allen, die gelooft dat God is, die Hij is, daarvan blijken geven! Deze blijken, dunkt mij, hebt ge in uw geweten reeds, want ge hebt vrede bij God, door de Heere Jezus Christus! Ik weet wel dat die vrede vaak verwisseld wordt door onvrede en beroeringen, doch gij weet wat daarvan de oorzaak is! Dit ligt aan u; gij vat gedurig de riemen op om te gaan roeien, en zo neemt gij Christus het werk uit Zijne handen, en zo kunnen onvrede of beroeringen des gewetens niet uitblijven; want dan gelooft gij niet met uw hart dat God is, die Hij is.

De rechtvaardige leeft alleen door het geloof.

Doch hoe afwisselend in dit leven de blijken zijn, dat gij Gode behaagt, u wacht een leven der heerlijkheid gelijk Enoch. Daarmede is echter niet gezegd dat gij, gelijk hij, de dood niet zien zult. o neen! Enoch en Elia maakten een uitzondering op de door God gestelden regel, Die het de mens gezet heeft om eenmaal te sterven. Ook dit zal uw lot zijn, kind van God! Al waart gij de godzaligste en stond op de sport, waarop de oude Simeon met zijn heiligmaking stond, toch zult gij geen dood zien; dezen is zijn zwaard uit de hand genomen door de dood des Borgs! Gij kent het antwoord op vraag 42 van den Heidelbergse Catechismus, dat de dood eens Christen's slechts een afsterven van de zonden is en een doorgang tot het eeuwige leven. De dood is voor u een heengaan naar uws Vaders huis, waar gij de Heere zult ontmoeten en door Hem in het volle bezit zult worden gesteld van hetgeen u beloofd is. Daar zult gij verzadigd worden met Zijn beeld; daar zult gij ontvangen waarnaar gij hier streefde, om op volmaakte wijze de Heere te kennen, te dienen en te genieten. Daar, volk! zult ge uw hart eerst recht kunnen ophalen in het prijzen van Hem, Die u zo soeverein van eeuwigheid heeft verkoren, Die u in de tijd door Zijn lijden en dood kocht, door Zijn Geest opzocht, vond en leidde, ja bekwaam maakte om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Amen

NAZANG Psalm 119 : 86.